

De tijd dat kinderen in de natuur plantjes moesten determineren is voorbij. Waar het nu om gaat, is natuurbeleving. Zelfs de boswachters van Staatsbosbeheer gaan mee in de trend. Angelique Zeelen en Willy van Casteren uit Afferden wisten al lang dat dit dé manier is om volwassenen en kinderen met de natuur in aanraking te brengen. Hun bedrijf – Knoest – verzorgt natuurbelevingscursussen en leeftochten.

Tekst en foto: Reinout Burgers

Op het eerste gezicht is het bedrijf van Angelique en Willy een normaal bos- en boomverzorgingsbedrijf. Angelique geeft advies over bomen, Willy verzorgt het onderhoud. Op hun boerderij in Afferden is ook een opslagplaats voor bijzonder hout. Van bomen die ze her en der hebben gezaagd. Beiden hebben een passie die ze in hun bedrijf willen uitdragen: de liefde voor de natuur. „We willen mensen de verwondering over de natuur meegeven”, legt Angelique uit. Dat doen ze door naast hun dagelijkse werk natuurcursussen en leeftochten aan te bieden voor bedrijven, organisaties en scholen. Vorig jaar hebben ze het concept voor het eerst in de praktijk gebracht; het idee speelde al veel langer. Hun werk bestaat nu uit 80 procent boomverzorging en -advies en 20 procent cursussen en leeftochten. De bedoeling is de percentages in de toekomst om te draaien. Angelique: „Willy en ik waren vijftien jaar geleden al IVN-gidsen. Om gids te kunnen worden kreeg je een strenge opleiding en moest je een diploma hebben. Al gidsend ontdekten we dat de verschillende groepen steeds meer op elkaar gingen lijken. En wij vertelden braaf ons IVN-riedeltje over de plantjes en de mooie omgeving. Alles was zo hetzelfde. Het IVN-doel is natuurbesef bijbrengen, maar de bezieling kwam niet over. Soms vroegen we aan een groep welke paddenstoelen ze nog konden opnoemen van de vijftig die ze gezien hadden. De meesten kwamen nooit verder dan vijf.”

Knotwilgen voelen

De mensen bleken tijdens die IVN-wandelingen dus snel te vergeten wat ze geleerd hadden. Beléven diezelfde mensen de natuur, dan kunnen ze volgens

Angelique bepaalde zaken wél onthouden. „Het is veel leuker om mee te denken. Tijdens een avondwandeling moesten kinderen knotwilgen voelen. Hun enthousiaste beleving was voor de volwassenen ook reden om te voelen. Geen determineerboekje, geen Latijnse namen, gewoon ervaren.”

Willy en Angelique gingen op ‘boomreis’ naar Engeland. Met een groep mensen bivakkeerden ze in een Mongoolse tent. Willy: „We gingen bomen kijken, leefden en kookten buiten. Het waren vijf heerlijke dagen en toen bedachten we dat we dat ook in Nederland wilden. We hebben nu een aantal personeelsdagen georganiseerd. De deelnemers leven één dag buiten. Koken op een houtvuur, water halen. We hebben workshops gegeven over houthakken en spinnen. Niet meteen natuureducatie, klopt, maar ze leren houthakken en zien hoe een boom er van binnen uit ziet. Mooi om te zien dat zelfs de meest sceptische personen de rust van de natuur ervaren en een soort natuurbewustzijn creëren. We organiseren verschillende wandelingen door het bos, in kleine groepjes. Spiritueel als mensen dat willen. Om de stilte van de natuur te horen en alle zintuigen te gebruiken. We leren ze geen boomsoorten, wel meer bewustzijn van de natuur. Dat zorgt voor een verbintenis.”

Natuurwijs-cursus

Wat Willy en Angelique ontwikkelden bleek ook op het programma te staan van het natuuropleidingsinstituut Natuurwijs van voormalig prinses Irene (Natuurcollege), de Universiteit van Utrecht en Staatsbosbeheer. Voor boswachters van Staatsbosbeheer nota bene! Ze besloten met die cursus mee te doen. „De boswachters leerden op een meer belevingsgerichte wijze met kinderen, maar ook met volwassenen, door het bos te wandelen. Als een haas voor je wegschiet, kun je kinderen vertellen dat het een haas is. Je kunt ze ook vragen wat zij denken dat het is. Dan laat je ze meedenken en meebeleving. Zo vergeten ze nooit meer wat een haas is.”

Magisch moment

Willy en Angelique hebben de ervaring dat kinderen en volwassenen op deze manier meer naar de natuur kijken. „Er valt iets te zien in die natuur. Doel van Natuurwijs, en ook van ons, is zorgen voor het magische moment in de natuur. Iedereen moet een magisch moment hebben om verbintenis met de natuur te krijgen. Het liefst voor het twaalfde levensjaar. De meeste mensen zijn de band met de natuur kwijt. Een kind van vier herkent een tijger, maar geen das. Mensen missen iets als ze niets met de natuur hebben. We zijn onderdeel van die natuur en daar moeten we ons terdege bewust van zijn. Het is een rustplek en er is altijd iets te zien en te beleven. Met de cursussen hopen we de mensen bewust te maken van de natuur en de kwetsbaarheid ervan, zodat ze zich verantwoordelijk kunnen voelen. Bovenal hopen we dat ze de verwondering van de natuur zien.”